

חוק למניעת מפגעים, התשכ"א-1961¹

1. בחוק זה –
"השר" – השר לאיכות הסביבה;
"חוק זה" – לרבות התקנות, חוקי־העזר וההוראות שניתנו לפיו.
2. לא יגרום אדם לרעש חזק או בלתי־סביר, מכל מקור שהוא, אם הוא מפריע, או עשוי להפריע, לאדם המצוי בקרבת־מקום או לעוברים ושבים.
3. לא יגרום אדם לריח חזק או בלתי־סביר, מכל מקור שהוא, אם הוא מפריע, או עשוי להפריע, לאדם המצוי בקרבת־מקום או לעוברים ושבים.
4. (א) לא יגרום אדם לזיהום חזק או בלתי־סביר של האויר, מכל מקור שהוא, אם הוא מפריע, או עשוי להפריע, לאדם המצוי בקרבת־מקום או לעוברים ושבים.
(ב) זיהום אויר, לענין סעיף זה – זיהום על ידי עשן, גזים, אדים, אבק וכיוצא בזה.
5. השר יתקין, בתקנות, כללים לביצוע הסעיפים 2-4, ובין השאר רשאי הוא לקבוע מה הם רעש, ריח או זיהום אויר, חזקים או בלתי־סבירים.
6. רשות מקומית רשאית, בחוק־עזר, באישור השר, לקבוע הוראות מיוחדות לענין חוק זה, בהתחשב בתנאים המיוחדים של המקום ותושביו, והוראות כאמור יכול שיסטו מהוראות תקנות שהותקנו לפי חוק זה, לרבות קביעת איתחולתן של התקנות באזורים, בימים או בשעות שהוגדרו בחוק־העזר.
- הגדרות
(תיקון התשנ"ז)
- מניעת רעש
- מניעת ריח
- מניעת זיהום אויר
- כללי ביצוע
(תיקון התשנ"ז)
- חוקי עזר
(תיקון התשנ"ז)

1. ס"ח 332, התשכ"א (23.3.1961), עמ' 58.
תיקונים:
ס"ח 458, התשכ"ה (15.7.1965), עמ' 183;
ס"ח 1394, התשנ"ב (7.4.1992), עמ' 186;
ס"ח 1622, התשנ"ז (10.4.1997), עמ' 136;
ס"ח 2174, התשס"ח (31.7.2008), עמ' 783. הצ"ח – כנסת 111, התשס"ו, עמ' 126 והצ"ח – כנסת 210, התשס"ח, עמ' 209 (חוק אוויר נקי ייכנס לתוקפו רק בשנת 2011 ועל כן התיקון העקיף טרם שולב בחוק זה);
ס"ח 2181, התשס"ח (11.8.2008), עמ' 861 [התשס"ח (מס' 2)]. הצ"ח – כנסת 159, התשס"ח, עמ' 216.

7. השר רשאי להורות, בתקנות, על הצעדים שיש לנקוט למניעת כל הפרה של הסעיפים 2, 3 או 4; תקנות כאמור יכול שיהיו כלליות או לסוגים. **הוראות כלליות (תיקון התשנ"ז)**
8. (א) השר או מי שהשר מינהו לכך, רשאי להורות לאדם פלוני על הצעדים שעליו לנקוט למניעת כל הפרה של הסעיפים 2, 3 או 4. **הוראות אישיות (תיקון התשנ"ז)**
- (ב) התקנת תקנות לפי סעיף 7, או חוק-עזר לפי סעיף 6, לא תגרע מהסמכות לתת הוראות לפי סעיף זה, למי שהתקנות או חוק-העזר האמורים חלים עליו.
9. כל רשיון על פי חוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968, או רשיון אחר הנדרש על פי כל חיקוק לניהול מפעל, יראוהו כאילו הוא מותנה בקיום הוראות חוק זה. **רשיונות למפעלים (תיקון התשנ"ז)**
- 9א. (א) השר רשאי למנות מפקחים, מבין עובדי משרדו, לענין ביצוע חוק זה. **מינוי מפקחים (תיקון התשנ"ז)**
- (ב) לא יתמנה מפקח אלא בהתקיים שניים אלה:
- (1) משטרת ישראל לא הודיעה כי היא מתנגדת למינויו מטעמים של בטחון הציבור;
- (2) הוא קיבל הכשרה מתאימה, כפי שקבע השר לאיכות הסביבה בתיאום עם השר לבטחון פנים.
- 9ב. (א) לשם פיקוח על ביצוע הוראות לפי חוק זה, רשאי מפקח להיכנס לכל מקום, בכל עת סבירה, ובלבד שלא ייכנס - **סמכויות מפקחים (תיקון התשנ"ז)**
- (1) למקום המשמש למגורים, אלא על פי צו של בית משפט;
- (2) למקום המוחזק על ידי מערכת הבטחון, אלא ברשות שר הבטחון או מי שהוא הסמיך לענין זה.
- (ב) לשם גילוי עבירה לפי חוק זה יהיו למפקח סמכויות חקירה המסורות לקצין משטרה לפי סעיפים 2 ו-3 לפקודת הפרוצדורה הפלילית (עדות), וכן סמכותו של שוטר לבקש מבית משפט צו חיפוש ולבצעו לפי סעיפים 23 ו-24(א)(1) לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט-1969; הוראות החיקוקים האמורים יחולו על חקירה, חיפוש ותפיסת חפצים, הנעשים בידי מפקח כאילו נעשו בידי קצין משטרה או שוטר, לפי הענין, בשינויים המחויבים.

10. בכל הליך משפטי לפי חוק זה -

- (1) מפגע שנקבע כחזק או כבלתי־סביר בתקנות לפי סעיף 5, חזקה שהוא עשוי לגרום הפרעה לאדם המצוי בקרבת־מקום, כל עוד לא הוכח היפוכו;
- (2) העובדה שהנאשם או הנתבע מילא את כל המוטל עליו בהוראות שניתנו לפי סעיף 8, תהא לו הגנה טובה.

סמכויות בית משפט (תיקון התשנ"ז)

- 10.A. (א) הוגשו כתב אישום או קובלנה בשל עבירה לפי חוק זה, רשאי בית משפט ליתן צו עשה, צו אל תעשה, וכל סעד אחר, ככל שיראה לנכון בנסיבות שלפניו, לרבות לביצוע צו לסילוק מפגע לפי סעיף 11ב, והכל כדי למנוע, להפסיק או לצמצם מפגעי רעש, ריח או זיהום אויר חזקים או בלתי סבירים.
- (ב) על צווים שהוציא בית המשפט לפי סעיף קטן (א), יחולו הוראות סעיף 20ג(ב) עד (ח) לחוק המים, התשי"ט-1959, בשינויים המחויבים.
- (ג) בית משפט שהרשיע אדם בעבירה לפי סעיף זה רשאי בגזר הדין, בנוסף לכל עונש שיטיל, לחייבו בתשלום ההוצאות שהוצאו להסרת המפגע, אם הגיש התובע או מי שהוציאן בקשה לבית המשפט.
- (ד) הורשעו בעבירה יותר מאדם אחד, רשאי בית המשפט, בהחלטה כאמור, להטיל את תשלום ההוצאות על כולם או על חלקם, יחד או לחוד, או לחלק את התשלום ביניהם, הכל כפי שייראה לו בנסיבות הענין.

עונשין [תיקונים: התשנ"ז, התשס"ח (מס' 2)]

11. (א) העובר על הוראות אלה, דינו - מאסר ששה חודשים או קנס כאמור בסעיף 61(א)4 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן - חוק העונשין), ואם נעברה העבירה על ידי תאגיד, דינו - כפל הקנס האמור:

- (1) סעיפים 2, 3 או 4 לחוק זה;
- (2) הוראות השר, או מי שהוא מינה לכך, לפי סעיף 8(א) לחוק זה;
- (3) תקנות שהתקין השר הקובעות מהם רעש, ריח או זיהום אויר חזקים או בלתי סבירים, או תקנות הקובעות את הצעדים שיש לנקוט כדי למנוע הפרת הוראות סעיפים 2, 3 או 4 לחוק זה;
- (4) אי ביצוע צו לסילוק מפגע לפי סעיף 11ב לחוק זה.
- (ב) העובר עבירה כאמור בסעיף קטן (א), באופן או בנסיבות מחמירות, או הגורם לזיהום אויר על ידי חומר המכיל חומר מסוכן, דינו - מאסר שלוש שנים או כפל הקנס האמור בסעיף 61(א)4 לחוק העונשין, ואם נעברה העבירה על ידי תאגיד, דינו - ארבע פעמים הקנס האמור בסעיף 61(א)4 לחוק העונשין.

(1)(ב) בשל עבירה שעבר אדם לפי סעיפים קטנים (א) או (ב), שכתוצאה ממנה השיג טובת הנאה או רווח, לעצמו או לאחר, רשאי בית המשפט להטיל עליו קנס בשיעור טובת הנאה או הרווח שהשיג כאמור, נוסף על כל עונש אחר.

(2) לעניין סעיף קטן זה, "טובת הנאה" - לרבות הוצאה שנחסכה.

(3) אין בהוראות סעיף קטן זה כדי לגרוע מהוראות סעיף 63 לחוק העונשין.

(ג) היתה העבירה עבירה נמשכת, רשאי בית המשפט להטיל קנס נוסף, בשיעור של חמישה אחוזים מסכום הקנס הקבוע לאותה עבירה, לכל יום שבו נמשכת העבירה מעבר לתקופת הזמן שנקבעה בהתראה ושתחילתה עם מסירתה; לענין זה, "התראה" - התראה בכתב ממי שהשר הסמיכו לענין זה.

(ד) הורשע אדם, בתוך שנתיים, פעם נוספת בעבירה לפי סעיף זה, דינו - מאסר כאמור בסעיף קטן (א) או כפל הקנס שבית המשפט היה רשאי להטיל עליו, לפי הוראות סעיף זה, בשל העבירה שבה הורשע.

(ה) עבירה לפי סעיף זה היא מסוג העבירות של אחריות קפידה.

(ו) קנס שהוטל בשל עבירה לפי חוק זה ישולם לקרן לשמירת הנקיון כמשמעותה בחוק שמירת הנקיון, התשמ"ד-1984 (להלן - הקרן לשמירת הנקיון).

11.A. (א) שוטר רשאי לנקוט אמצעים על מנת להפסיק רעש הנגרם ממכשיר אזהקה המותקן בכלי רכב והנמשך למעלה מ-20 דקות.

בסעיף זה, "נקיטת אמצעים" - לרבות פירוק או פגיעה בחלקים של הרכב או של מערכת האזהקה, פריצה לרכב או גרירתו.

(ב) נפתחה מכונית תוך נקיטת אמצעים כאמור בסעיף קטן (א), לא יהיה על המשטרה או על השוטר שגרם לפתיחת המכונית להציב שמירה ליד המכונית.

(ג) שוטר לא ישא באחריות בנזיקין על מעשה שעשה לפי סעיף זה, בתום לב.

(ד) הוצאות הגרירה וההחסנה של כלי רכב שנגרר לפי סעיף קטן (א) יחולו על בעל הרכב כאמור בסעיף 70א(3) לפקודת התעבורה.

11.B. (א) נוכח השר או מי שהוא הסמיך לענין זה כי נגרם רעש, ריח או זיהום אויר חזקים או בלתי סבירים (להלן - מפגע), וטרם הוגש כתב אישום, רשאי הוא לעשות את אלה:

סמכות לענין
אזהקות ברכב
(תיקון התשנ"ב)

צו לסילוק מפגע
(תיקון התשנ"ז)

(1) לצוות על מי שגרם למפגע או על בעל הנכס שממנו נגרם המפגע, להפסיק את המפגע, או לסלקו למקום, באופן ובתוך תקופת הזמן שנקבעה בצו ושתחילתה במועד מסירתו, הכל כפי שיוורה בצו;

(2) לצוות על מי שגרם למפגע או על בעל הנכס שממנו נגרם המפגע, בצו כאמור בפסקה (1), להחזיר, במידת האפשר ובהתאם לנסיבות, את המצב לקדמותו.

(ב) מי שלא קיים הוראות צו שניתן לפי סעיף זה, רשאי השר או מי שהוא הסמיך לענין זה, לבצע את הנדרש לפי הצו; משעשה כן, יהיה מי שנצטווה, אך לא מילא את הוראות הצו, חייב בתשלום כפל הוצאות שהוצאו, לקרן לשמירת הנקיון; על גבייתן של הוצאות שהוצאו לפי סעיף זה תחול פקודת המסים (גביה).

(ג) מי שהשר הסמיך לענין ביצוע צו כאמור בסעיף קטן (ב), רשאי להיכנס לכל מקום לשם ביצוע הצו, ובלבד שלא ייכנס למקום המשמש למגורים אלא על פי צו של בית משפט.

(ד) על מסירת צו לפי חוק זה יחולו הוראות סעיף 237 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן - חוק סדר הדין הפלילי), בדבר המצאת מסמכים, בשינויים המחויבים.

11ב. (א) הרואה עצמו נפגע על ידי צו שהוצא לפי הוראות סעיף 11ב, רשאי להגיש לבית המשפט המוסמך לדון בעבירה נושא הצו, בקשה לביטול.

(ב) הגשת בקשה לביטול צו לפי הוראות סעיף קטן (א), אינה מתלה את תוקפו של הצו, כל עוד לא החליט בית המשפט אחרת; החליט בית המשפט להתלות את תוקפו של הצו במעמד צד אחד, תידון הבקשה במעמד הצדדים בהקדם האפשרי, ולא יאוחר מתום שבעה ימים מיום ההחלטה.

(ג) בית המשפט רשאי לבטל את הצו, לאשרו או לשנותו.

11ג. (א) נושא משרה בתאגיד חייב לפקח ולעשות כל שניתן למניעת עבירות לפי סעיף 11 על ידי התאגיד או על ידי עובד מעובדיו; המפר הוראה זו, דינו - כפל הקנס האמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין; לענין סעיף זה, "נושא משרה" - מנהל פעיל בתאגיד, שותף, למעט שותף מוגבל, או פקיד האחראי מטעם התאגיד על התחום שבו בוצעה העבירה.

(ב) נעברה עבירה לפי סעיף 11 על ידי תאגיד או על ידי עובד מעובדיו, חזקה היא כי נושא משרה בתאגיד הפר חובתו לפי סעיף קטן (א), אלא אם כן הוכיח כי עשה כל שניתן כדי למלא את חובתו.

בקשה לביטול
צו על ידי בית
המשפט
[תיקון התשס"ח
(מס' 2)]

אחריות נושא
משרה בתאגיד
(תיקון התשנ"ז)

שיעורי קנסות
(תיקון התשנ"ז)

111. על אף הוראות סעיף 221(ב) לחוק סדר הדין הפלילי, רשאי שר המשפטים, בהסכמת השר, לקבוע שיעור קנס העולה על סכום הקנס הקבוע בסעיף האמור לעבירה לפי חוק זה שנקבעה כעבירת קנס, וכן לעבירת קנס חוזרת, נמשכת או נוספת שעבר אותה אדם, בהתחשב בסוג העבירה ובנסיבות ביצועה, ובלבד שסכום הקנס לא יעלה על עשרה אחוזים מסכום הקנס המרבי הקבוע לאותה עבירה.

קובלנה
(תיקון התשנ"ז)

111. (א) על עבירה לפי חוק זה רשאים המנויים להלן להגיש קובלנה כאמור בסעיף 68 לחוק סדר הדין הפלילי:

- (1) כל אדם - לגבי עבירה שנעברה ברשות היחיד שלו או שגרמה לו נזק;
- (2) רשות מקומית - לגבי עבירה שנעברה בתחומה;
- (3) כל אחד מהגופים הציבוריים והמקצועיים הקבועים בתוספת לחוק למניעת מפגעים סביבתיים (תביעות אזרחיות), התשנ"ב-1992.

(ב) לא תוגש קובלנה לפי סעיף קטן (א) אלא אם כן מסר הקובל הודעה לשר על כוונתו לעשות כן ולא הוגש, תוך 60 ימים לאחר מכן, כתב אישום מטעם היועץ המשפטי לממשלה.

תחולה על המדינה
(תיקון התשנ"ז)

111. (א) חוק זה יחול על המדינה, ואולם -

- (1) הוא לא יחול על מיתקני הועדה לאנרגיה אטומית ועל מי שהוחל עליו צו הפיקוח על מצרכים ושירותים (בניה והפעלה של כור גרעיני), התשל"ה-1974;
- (2) הוראות חוק זה לא יחולו על פעילות בטחונית או מבצעית או על תוצאות פעילות כאמור, של -
 - (א) יחידות ויחידות סמך של משרד ראש הממשלה, שעיקר פעילותן בתחום בטחון המדינה או יחסי החוץ שלה;
 - (ב) יחידות סמך של משרד הבטחון, שעיקר פעילותן בתחום בטחון המדינה;
 - (ג) צבא הגנה לישראל, ואולם פעילות כאמור תבוצע, ככל האפשר, בהתאם להוראות חוק זה.
- (ב) הוראות חוק זה לא יחולו על חברה ממשלתית שהועברו אליה תחומי פעולה של מי מהמנויים בפסקה (א)(2) אחרי יום כ"ג באדר ב' התשנ"ז (1 באפריל 1997), בכל הנוגע לתחומי הפעולה שהועברו אליה.

12. (בוטל). קובלנה פרטית (תיקון התשכ"ה)
13. לענין פקודת הנזיקין האזרחיים, 1944, דין כל הפרה של הוראת חוק זה כדין מטריד היחיד. מטריד היחיד
14. כל מקום בחוק שמדובר בו על גרימת מעשה פלוני, רואים אדם כאילו גרם לאותו מעשה גם אם הוא נעשה במקום הנתון לשליטתו או לפיקוחו, או על ידי מי שנתון לשליטתו או לפיקוחו, והוא לא נקט כל האמצעים הסבירים למניעתו; הטוען כי נקט אמצעים כאמור – עליו הראיה. גרם מעשה
15. הוראות חוק זה באות להוסיף על הוראות כל חיקוק ולא לגרוע מהן, ואין בהן כדי למנוע מרשות של המדינה או מרשות מקומית לקבוע הוראות נוספות על הוראות חוק זה בתחום סמכויותיהן כדין. שמירת תוקף
16. השר רשאי לקבוע, בתקנות, פטור מהוראות חוק זה, כולן או מקצתן, אם ראו שהדבר דרוש לשם שמירה על זכות ציבורית שהיא עדיפה על הזכות שתיפגע על ידי כך. פטור (תיקון התשנ"ז)
17. הוראות חוק זה לא יחולו על רעש, ריח וזיהום אוויר, שפעולתם אינה חורגת מחוץ לרשות היחיד של הגורם להם. אי תחולת החוק
18. השר ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו. ביצוע ותקנות (תיקון התשנ"ז)

דוד בן-גוריון ראש הממשלה	ישראל ברזילי שר הבריאות	חיים משה שפירא שר הפנים
יצחק בן-צבי נשיא המדינה		